

NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ INFORMACIJOS IR PARAMOS CENTRO METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2020 METŲ VEIKLĄ

2021 m. balandžio 20 d., Vilnius

I. BENDRA INFORMACIJA

Labdaros ir paramos fondas „Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centras“ (toliau – NIPC) įregistruotas Teisingumo ministerijoje (vėliau – VĮ „Registrų centras“) 1995 m. gruodžio 4 d., įmonės kodas 192013926, buveinė Odminių g. 12, Vilniuje.

NIPC įkurtas Atviros Lietuvos Fondo, Jungtinių Tautų Vystymo Programos iniciatyva. Iki 2019 m. rugpjūčio 1 d. vienintelis NIPC dalininkas buvo Atviros Lietuvos Fondas. Nuo 2019 m. rugpjūčio 1 d. NIPC dalininkais tapo 6 fiziniai asmenys. Fondo dalininkų skaičius praėjusių metų pabaigoje (2019.12.31) – 6 fiziniai asmenys, finansinių metų pabaigoje (2020.12.31) – 6 fiziniai asmenys.

NIPC pagrindinis tikslas – vienyti šalies nevyriausybines organizacijas savų interesų atstovavimui ir NVO sektoriaus stiprinimui visuose lygiuose.

NIPC uždaviniai:

- **NVO sektoriaus (organizacijų) stiprinimas** - informacijos sklaida, konsultavimas, mokymai, metodinės priemonės, duomenų bazės, įvairios konferencijos bei NVO forumai.
- **NVO koalicijų formavimas ir stiprinimas** - NVO koalicijų formavimas įvairiose viešosios politikos srityse, NVO centrų tinklo plėtra, nacionalinės NVO vienijančios organizacijos kūrimas, koalicijų atskaitomybės sistemos kūrimas.
- **NVO ir valdžios bendradarbiavimo stiprinimas** - su NVO veikla susijusių įstatymų monitoringas (priežiūra), įstatymų projektų rengimas ir teikimas LR Seimui bei LR Vyriausybei, 2% GPM mechanizmo tobulinimas, NVO finansavimo sistemos tobulinimas nacionaliniu ir savivaldybių lygmenyse, NVO atstovavimo mechanizmo kūrimas.
- **NVO išorinės aplinkos gerinimas** - NVO žinomumo visuomenėje didinimas, informacijos sklaida apie Lietuvos NVO sektorių šalies ir tarptautiniuose leidiniuose, NIPC internetinių puslapių administravimas ir atnaujinimas, NVO sektoriaus teigiamo įvaizdžio kūrimas.
- **Savanorystės tradicijų plėtra** - savanorystės darbą reglamentuojančio įstatymo kūrimas ir įteisinimo inicijavimas, sąlygų, užtikrinančių savanoriško darbo atlikimą ir kompensavimo sistemą, sukūrimas, visuomenės sąmoningumo ugdymas savanorystės tematika.

Ataskaitinio laikotarpio metu NIPC valdybą sudarė 5 nariai, administracijos darbuotojų – 6 asmenys: direktorė/NVO politikos ekspertė, 2 Europe Direct informacinių centrų vadovai, viešosios politikos analitikas, regionų politikos ekspertas ir komunikacijos vadovė.

Ataskaitinio laikotarpio (nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.) NIPC įplaukos sudarė 217.179,11 EUR; išlaidos – 175.954,56 EUR. Likutis banko sąskaitose 2020 m. sausio 1 d. pradžia sudarė 15.481,64 EUR. Galutinis likutis banko sąskaitose 2020 m. gruodžio 31 dienai – 56.706,19 EUR.

Vykdam užinę – komercinę veiklą, NIPC suteikta paslaugų (mokymai, konsultavimas) už 13.500,00 EUR. Iš Gyventojų pajamų mokesčio skyrimo paramai 1,2% nuo GPM, pagal Labdaros ir paramos įstatymą gauta 359,83 EUR paramos.

Ataskaitinio laikotarpio metu buvo vykdomi 3 konkurso būdu laimėti projektai:

1. **„Nacionalinės nevyriausybinių organizacijų koalicijos stiprinimas“**, finansuojamas LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pagal Nevyriausybines organizacijas vienijančių asociacijų institucinio stiprinimo projektų 2020 metais atrankos konkursą (*projekto trukmė: 2020 m. kovo 4 d. – 2020 m. gruodžio 31 d.; projekto biudžetas – 66.310,00 EUR*).
2. **„Gero valdymo principų diegimas viešajame sektoriuje“**, finansuojamas LR Vidaus reikalų ministerijos pagal 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondo investicijų veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ priemonę „Visuomenės nepakantumo korupcijai didinimo ir dalyvavimo viešojo valdymo procesuose skatinimo iniciatyvos“ (*projekto trukmė: 2018 m. lapkričio 5 d. – 2021 m. spalio 5 d.; projekto biudžetas – 172.527,54 EUR ir vykdomas su partneriais J. L. Vynerio labdaros ir paramos fondu, VšĮ „Teisės institutas“ bei Lietuvos vaikų dienos centrų asociacija*).
3. Tęstinio visuomenės informavimo apie Europos Sąjungą ir Lietuvos interesus Europos Sąjungoje projekto **„Europe Direct informacijos centrai“** (Klaipėdoje ir Marijampolėje) administravimas – tai integruoto Europe Direct informacijos sklaidos tinklo, esančio visose ES šalyse, veiklos dalis, finansuojamas Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje (*projekto trukmė: 2018 m. sausio 1 d. – 2020 m. gruodžio 31 d. ir dėl pandemijos projekto trukmė pratęsta iki 2021 m. balandžio 30 d. ; projekto metinis biudžetas – 33.750,00 EUR abejiems centrams 2020 metais bei Ad hoc projektai centrams – 9.000EUR; pratęsto laikotarpio biudžetas abiems centrams – 15.750 EUR*).

Taip pat buvome tarptautinės organizacijos CIVICUS: World Alliance for Citizen Participation projekto **„Global Exchange Strengthening Umbrella Networks“** partneriai (*projekto trukmė: 2019 m. lapkričio mėn. 13 d. – 2020 m. birželio mėn. 1 d.; projekto biudžetas dėl pandemijos buvo sumažintas nuo 14.000 USD iki 11.500 USD, iš kurių NIPC indėlis sudarė 2.500 USD*). Projekto metu buvo skatinamas nacionalinis dialogas apie NVO fondą. Projekto metu NIPC vykdė advokacijos kampaniją, organizavo regioninius tikslinių grupių susitikimus ir konsultacijas su Vyriausybe. CIVICUS atrinko 4 projektus ir NIPC projektas pateko tarp jų, kurie bus pristatyti CIVICUS rengiamojo mokomojoje medžiagoje, kaip sėkmingi pavyzdžiai apie vidaus išteklių mobilizavimą.

Nuo 2020 m. liepos mėn. esame Europos socialinio fondo agentūros partneriai projekte **„Alternatyvių investicijų detektorius“**, kurio tikslas plėtojant socialinės integracijos paslaugas didinti socialiai pažeidžiamų, socialinę riziką ir atskirtį patiriančių asmenų galimybes aktyviai dalyvauti bendruomenėje ir darbo rinkoje. (*projekto trukmė: 2020 m. birželio mėn. 8 d. – 2023 m. liepos mėn. 10 d.; bendras projekto biudžetas 3.995.566,00 EUR*)

II. ADVOKACIJA IR ATSTOVAVIMAS

1. **Atstovavimas valstybės institucijose.** Nuo 2020 metų NVO sektoriaus atstovavimo centrinės valdžios institucijose funkcijas ir pozicijas NIPC perdavė Nacionalinei NVO koalicijai, kurią NIPC koordinavo nuo 2009 metų iki 2019 metų gruodžio mėn., kuomet koalicija pradėjo veikti kaip atskiras juridinis asmuo. NIPC yra šios koalicijos narys.
2. **Atstovavimas komisijose, darbo grupėse.**
 - Pagal jungtinę veiklos sutartį NIPC direktorė Olga Žuravliova ir regionų politikos ekspertas Ričardas Diržys dalyvauja Europos socialinio fondo agentūros projekto „Alternatyvių Investicijų Detektorius“ (AID) projektinių idėjų vertinimo ekspertų komisijoje. AID tikslas - plėtojant socialinės integracijos paslaugas didinti socialiai pažeidžiamų, socialinę riziką ir atskirtį patiriančių asmenų galimybes aktyviai dalyvauti bendruomenėje ir darbo rinkoje.
 - NIPC kartu su Nacionaline NVO koalicija ir kitomis NVO aktyviai dalyvavo teikiant [pasiūlymus dėl COVID situacijos](#), rengiant „Dėl pagalbos nevyriausybinėms organizacijoms, nukentėjusioms nuo COVID-19 sukeltų pasekmių, subsidijų teikimo priemonės“ aprašą, dalyvaujant Pokarantininių socialinių klausimų konsultacinėje grupėje SADM, kituose susitikimuose, darbo grupėse, pasitarimuose.

III. RENGINIAI, MOKYMAI

2020 m. spalio – lapkričio mėn. kartu su Nacionaline NVO koalicija surengė 10 nevyriausybinių organizacijų veiklos skaidrumo, atskaitomybės kompetencijų bei nuotolinio darbo gebėjimų stiprinimo mokymų nuotoliniu būdu *MS Teams* vaizdo konferencijų platformoje. Mokymų tikslas buvo suteikti NVO atstovams teorinių bei praktinių žinių bei padidinti kompetencijas veiklos skaidrumo, atskaitomybės bei saugaus ir efektyvaus nuotolinio darbo srityse. Mokymų trukmė – po 8 ak. val. Mokymai įgyvendinti visose apskrityse. Grupių dydžiai svyravo nuo 16 iki 36 dalyvių. Iš 416 užsiregistravusių 250 dalyvių išklausė visą kursą ir gavo pažymėjimus.

2020 m. gruodžio 4 d., kaip ir kasmet, bet jau švenčiant NIPC 25 metų gimtadienį, buvo surengtas Nacionalinis nevyriausybinių organizacijų forumas *Zoom* vaizdo konferencijų platformoje, kuriame dalyvavo 200 dalyvių ir apie 100 dalyvių renginį stebėjo tiesiogiai *Youtube* kanale. Visą Nacionalinio NVO forumo vaizdo įrašą galite rasti [ČIA](#). Forumo pranešimus galima atsisiųsti [ČIA](#).

Darbas su savivaldybėmis. Nuo 2020 metų buvo koncentruojamasi labiau į kokybinę imtį ir atsirinkus 3 savivaldybes (Akmenės, Kazlų Rūdos ir Klaipėdos m.) buvo parengtos specialios analizės, siekiant įdiegti gero valdymo principų taikymo sistemas bei užtikrinti sklandų viešųjų paslaugų perdavimo procesą.

Viešųjų paslaugų perdavimo NVO situacija. Per 2020 metus NIPC atliko visų Lietuvos 60 savivaldybių biudžetų analizes, taip pat ir Nacionalinio valstybės biudžeto ir jo paskirstymo tarp LR Seimo, LR Vyriausybės ir jos 14 ministerijų ir įstaigų analizę. Išanalizavus surinktus ir gautus duomenis, buvo parengta išsami valstybės institucijų duomenų bazė, kurioje surašytos visos valstybės ir/ar savivaldybių kontroliuojamos biudžetinės ir viešosios įstaigos, jų biudžetai kasmet nuo 2015 ir lyginamoji analizė – kiek viešųjų paslaugų teikiama per valstybės institucijų įstaigas, o kiek jų yra perduota NVO ar bendruomenėms, kaip tai numato LR Vyriausybės programa. Išvada tokia, jog savivaldybėse viešųjų paslaugų perdavimas NVO siekia vos 10,39% (iš planuotų 15%, 2020 metais), todėl šioje srityje yra būtinas pro-aktyvus politikų, NVO atstovų darbas savivaldybėse. Daugiau informacijos ir apskaičiavimo diagramų galima rasti [ČIA](#).

IV. VIEŠINIMAS IR INFORMACIJOS TEIKIMAS

1. Informacijos sklaida Lietuvoje

- ✓ Informacijos sklaida NIPC internetiniame puslapyje www.3sektorius.lt
- ✓ Informacija teikiama sukurtoje socialinėje paskyroje Facebook: <https://www.facebook.com/NVOinformacijosirparamoscentras>
- ✓ Konsultacijos ir informacija taip pat teikiama kitomis informacijos priemonėmis (telefonu, el. Laiškais, kitomis elektroninėmis formomis)

2. Informacijos sklaida ir Lietuvos NVO sektoriaus viešinimas užsienyje

NIPC yra šių tarptautinių organizacijų narys:

- Pasaulio organizacijų asociacijos CIVICUS (World Alliance for Citizen Participation) narys;
- Pasaulio nacionalinių organizacijų grupės (AGNA: Affinity Group of National Associations) narys;
- Europos Pilietiškumo tinklo (European Active Citizenship Network) narys;
- Europos piliečių forumo (European CIVIC Forum) narys;
- Baltijos jūros šalių regiono NVO tarybos (CBSS NGO) narys.

NIPC aktyviai bendradarbiauja su CIVICUS Monitor tyrėjų komanda. CIVICUS Monitor - yra pažangi mokslinių tyrimų priemonė, kuriama pilietinės visuomenės organizacijų. Ja siekiama pasidalyti patikimais, naujausiais duomenimis apie pilietinės visuomenės laisvių padėtį visose šalyse. Interaktyvus pasaulio žemėlapis (196 šalys) atspindi pilietinės visuomenės situaciją, kur skirstoma į 5 kategorijas: pilietinės visuomenės veikla negalima, veikla represuota, trukdoma vykdyti veiklą, veikla susiaurėjusi, organizacijoms leidžiama veikti laisvai. Visų bendrų pastangų dėka pavyko Lietuvai pasivyti pažangiausias valstybes ir ekspertai pripažino, kad Lietuvoje pilietinė visuomenė gali veikti laisvai, yra sukurtos pakankamos priemonės, o valdžia bendradarbiauja. Šiuo metu tik 3,4% šalių yra įvertintos atviromis pilietinės visuomenės šalimis (CIVICUS Monitor 2020 duomenys). CIVICUS Monitor viešame pranešime pasaulinei žiniasklaidai Lietuva buvo pristatyta kaip gerasis pavyzdys.

NIPC aktyviai dalyvauja AGNA (Affinity Group of National Associations) veikloje. AGNA šiuo metu vienija 93 nacionalines asociacijas su atstovais iš Afrikos, Azijos, Karibų jūros, Europos, Lotynų Amerikos, Šiaurės Amerikos ir Ramiojo vandenyno. NIPC aktyviai dalyvauja Teisėtumo, skaidrumo ir atskaitomybės darbo grupės veikloje. NIPC prisijungė prie "Rebuilding for Good" darbo grupės, kuri šiuo metu rengia globalias rekomendacijas skirtas paremti ir išlaikyti pilietinę visuomenę po COVID-19 pandemijos.

NIPC savo veiklą vykdo vadovaudamasis tarptautiniais Pilietinės visuomenės atskaitomybės standartais. NIPC inicijavo, kad standartas būtų išvertas į lietuvių kalbą. Standartas bei rekomendacijos padedančios standartą taikyti yra viešinamos www.3sektorius.lt.

2020 m. spalio 12-16 dienomis NIPC prisijungė prie Globalios atskaitomybės savaitės ir skatina, kad visi didžiausios skėtinės organizacijos - Nacionalinės NVO koalicijos - nariai taip pat imtųsi dirbti vadovaudamiesi šio standarto nuostatomis.

V. PLANUOJAMI ATEITIES DARBAI

NIPC planuoja ir toliau aktyviai dirbti NVO sektoriaus stiprinimo, NVO skaidrumo ir atskaitomybės standartų diegimo(si), savivaldybių NVO tarybų veiklos stiprinimo, viešųjų paslaugų perdavimo bei gero valdymo principų taikymo savivaldybėse ir partnerysčių bei tinklaveikos kūrimo srityse.

NIPC ir toliau aktyviai dirbs su savivaldybėmis dėl viešųjų paslaugų perdavimo ir kokybės gerinimo procesų plėtros ir prisidėti prie valstybės atvirų duomenų politikos užtikrinimo.

NIPC yra oficialus LR Vyriausybės patvirtinto Nacionalinės pažangos plano 7 tikslo 7.2.14 rodiklio pasiekimų matavimo duomenų šaltinis:

Nacionalinis pažangos planas ir ilgalaikė strategija LT2030

- ✓ **7 tikslas.** Tvariai ir subalansuotai vystyti Lietuvos teritoriją ir mažinti regioninę atskirtį
- ✓ **7.2 uždavinys.** Didinti darbo vietų pasiekiamumą ir viešųjų paslaugų prieinamumą visiems
- ✓ **7.2.14. rodiklis:** Savivaldybių viešųjų paslaugų, kurias teikia nevyriausybinės ir bendruomeninės organizacijos, dalis
- ✓ **Reikšmė:** 7% (2018 m.); 15% (2025 m.); 30% (2030 m.)
- ✓ **Duomenų šaltinis:** Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centro (NIPC) atliekamo savivaldybių biudžetų tyrimas

NIPC taip pat vykdys kitus projektus ir veiklas, skirtas NVO sektoriaus ir pilietinės visuomenės stiprinimui.

Direktorė

Olga Žuravlio